

Johtoryhmä: Tutkimushallinnon tietovirrat ja tutkimustietovaranto

Tausta

[Asettamispäätös_OKM_12_040_2017.pdf](#)

Digitalisoituvan tutkimuksen ja avoimen tieteen myötä erilaisten tutkimustuotosten määrät kasvavat ja tietoja niistä kerätään yhä enenevässä määrin erilaisiin tietojärjestelmiin. Tutkimustuotosten järjevä ja helppo hallinnointi vaatii tutkimusta kuvaavien tietojen yhdenmukaista määrittelyä ja sujuvaa käsittelyä. Tutkimusta kuvaavat tiedot ova esimerkiksi julkaisuja, tutkimusaineistoja, tutkimusinfrastruktuureita, tutkijoita, hankkeita/projekteja ja tutkimusryhmiä koskevat metatiedot. Tutkimusta kuvaavia tietoja käytetään tutkimustyössä ja tutkimukseen liittyvässä hallinnollisissa prosesseissa, esim. tiedonhauissa, rahoitushauissa ja -raportoinnissa, julkaisutoiminnassa, tilastoinnissa ja muussa tutkimustiedon levittämisessä.

Tietovirtojen järjeistämisen vähentää hallinnollista työtaakkaa sekä parantaa tietojen saatavuutta ja löydettävyyttä. Siitä hyötyvät niin tutkijat, tutkimusorganisaatiot ja rahoittajat kuin tietoon perustuvia päätöksiä tekevä hallinto. Lisäksi tutkimustieto on paremmin sitä hyödyntävien kansalaisten saatavilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteena on, että tutkimusta kuvaavat tiedot ovat jatkossa sujuvasti hyödynnettävissä erilaisissa palveluissa, tiedot syötetään järjestelmiin vain kerran ja tutkimustietojen syöttämistä automatisoidaan. Tietovirtojen sujuvoittaminen edellyttää avoimia rajapintoja, semanttisista yhteentoimivuutta, yhteisiä tietomäärittelyksiä sekä valmiuksia tiedonsiirron automatisointiin. Tietovirtojen järjeistämisen ja yhdenmukaisen tiedon tavoitteena on, että:

- Tutkijoiden ei tarvitse syöttää tietoaan useaan eri järjestelmään.
- Tutkimuksesta kerättävät metatiedot ovat kootusti yhdessä paikassa valtakunnallisessa tietovarannossa.
- Pysyvät tunnisteet sekä tutkijoille että tuotoksille helpottavat tietojen siirron automatisointia ja tutkijan omien tietojen hyödyntämistä eri palveluissa
- Tiedot ovat avoimesti hyödynnettävissä esimerkiksi sähköisissä palveluissa.
- Tiedon hyödyntäjän ei tarvitse rakentaa tiedonsiirtoyhteyttä erikseen jokaiseen lähdejärjestelmään (esim. rahoittajalta kuhunkin yliopistoon)
- Tutkimusta ohjaavat organisaatiot saavat kattavan, ajantasaisen ja yhdenmukaisen vertailutiedon tutkimustoiminnasta kansallisesti
- Yhteismitalliset tiedot mahdollistavat näkymän Suomessa tehtävään tutkimukseen, mikä parantaa edellytyksiä tutkimustiedon käytölle ja tutkimuksen yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle.

Näiden tavoitteiden saavuttaminen tarkoittaa valtakunnallisen tutkimustietovarannon rakentamista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut CSC - Tieteen tietotekniikan keskukselle toimeksiannon toteuttaa valtakunnallinen tutkimustietovaranto.

Tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon kehittämisen ohjaamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut vuosille 2017-2020 tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon johto- ja ohjausryhmät. **Johtoryhmän tehtävänä** on linjata tutkimustietovarannon kehittämistä, tunnistaa tutkimushallinnon tietotarpeet ja keinot tutkijan hallinnollisen työn vähentämiseksi sekä edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä valtakunnallisesti. Johtoryhmä kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa.

Tehtävät

1. linjata tutkimustietovarannon kehittämistä ja suuntaamista
2. tunnistaa keinoja tutkijan hallinnollisen työn vähentämiseksi yhteisiä tutkimustietovirtoja hyödyntämällä
3. linjata tutkimuksen tietovirtojen pitkän aikavälin kehittämistarpeet ja niiden edellyttämät toimenpiteet eri toimijoilta
4. tunnistaa tutkimushallinnon tietotarpeet
5. edistää valtakunnallista yhteistyötä eri toimijoiden ja sektoreiden välillä tutkimushallinnon tietovirtojen kehittämisessä.

Jäsenet

- Johtaja Erja Heikkinen (ryhmän puheenjohtaja), opetus- ja kulttuuriministeriö
- Professori Kaisa Miettinen, Jyväskylän yliopisto
- Rehtori Petri Raivo, Karelia-ammattikorkeakoulu (varahenkilö toiminnanjohtaja Petri Lempinen, Arene)
- Tietotekniikkapäällikkö Minna Harjuniemi, Helsingin yliopisto
- IT-päsihteeri Jaakko Riihimaa, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu (varahenkilö tietohallintopäällikkö Sari Laaksonen, Lahden ammattikorkeakoulu)

Kokoukset

Vuoden 2020 kokoukset:

- [To 6.2.2020](#)
- [Ke 29.4.2020](#)
- [Ke 30.9.2020](#)
- [Ke 2.12.2020](#)

Johtoryhmän puheenjohtaja

Erja Heikkinen, OKM

[erja.heikkinen \(ät\) minedu.fi](mailto:erja.heikkinen@minedu.fi)

Johtoryhmän sihteeri

Hanna-Mari Puuska, CSC

[hanna-mari.puuska \(ät\) csc.fi](mailto:hanna-mari.puuska@csc.fi)

- Tietoasiantuntija Aija Kaitera, Helsingin yliopisto (varahenkilö yksikön päällikkö Mari Riipinen, Turun yliopisto)
- Kirjaston johtaja Jarmo Saarti, Itä-Suomen yliopisto (varahenkilö kirjaston johtaja Ulla Nygrén, Turun yliopisto)
- Kehittämispäällikkö Riitta Meretoja, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
- Pääjohtaja Heikki Mannila, Suomen Akatemia
- Rahoitusjohtaja Jari Toivo, Innovaatorahoituskeskus Tekes
- Pääjohtaja Juhani Damski, Ilmatieteen laitos (varahenkilö Tulanetin toiminnanjohtaja Sanna Marttinen, Luonnonvarakeskus)
- Neuvotteleva virkamies Saara Leppinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- Pääsuunnittelija Kai Husso, työ- ja elinkeinoministeriö
- Professori Pekka Appelqvist, Puolustusministeriö
- Professori Virpi Tuunainen, Aalto yliopisto
- Informaatikko Maija Paavolainen, Helsingin yliopisto
- Toimitusjohtaja Liisa Suvikumpu, Säätiöt ja rahastot ry. (varahenkilö toimitusjohtaja Päivi Tikka, Säätiöt ja rahastot ry.)
- Johtaja Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
- Professori Anne Mäntynen, Helsingin yliopisto (varahenkilö professori Olli Pyyhtinen, Suomen tiedekustantajien liitto, Tampereen yliopisto)
- ~~(Puheenjohtaja Keijo Hämäläinen, Tieteellisten seuran valtuuskunta)~~ Varahenkilö toiminnanjohtaja Lea Ryynänen-Karjalainen, TSV
- ~~(Johtaja Antti Mäki, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus)~~ Varahenkilö johtaja Janne Kanner, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus
- Opetusneuvos Jukka Haapamäki, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Kehityspäällikkö Hanna-Mari Puuska (ryhmän sihteeri), CSC - Tieteen tietotekniikan keskus

Ryhmä voi tarvittaessa täydentää kokoonpanoaan pysyvillä tai määräaikaaisilla asiantuntijajäsenillä ja perustaa työryhmiä tai jaoksia sekä käynnistää tarvittavia selvityksiä. Ryhmän kulut maksetaan CSC:lle myönnetystä rahoituksesta.

Ryhmän määräaika on 31.12.2020.

Johtoryhmä suorittaa tehtävänsä virkatyönä.